

Pneumokockvaccination - Regionövergripande rutin Region Halland

Hitta i dokumentet

[Bakgrund och syfte](#)
[Rekommendationer och vaccinationsprogram](#)
[Vaccin, riskgrupper och rekommendationer](#)
[Beställning vaccin](#)
[Bokning](#)
[VAS](#)
[MittVaccin](#)
[Administrering](#)
[Uppföljning av vaccinationsinsatsen](#)
[Patientavgifter](#)
[Vaccinkostnad och ersättning](#)

[Ordination, delegation och behörighet att administrera vaccin.](#)
[Vårdhygien](#)
[Vaccination vid behandling med antikoagulantia eller trombocythämmare](#)
[Läkemedelsreaktioner](#)
[Anafylaxiberedskap](#)
[Biverkningar och biverkningsrapportering](#)
[Samvaccination med andra vaccin](#)
[Referenser](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Bakgrund och syfte

Pneumokocker är en vanlig orsak till bakteriella luftvägsinfektioner som pneumoni, otit och sinusit. Infektioner orsakade av pneumokocker kan bli allvarliga och orsaka invasiv sjukdom som meningit och sepsis.

Rutinen ger en samlad beskrivning av hur vaccination mot pneumokocker är organiserad och utförs i Region Halland.

Rekommendationer och vaccinationsprogram

Den 1 december 2022 infördes ett nationellt vaccinationsprogram för riskgrupper. Programmet omfattar personer som är 2 år och äldre med vissa sjukdomar/tillstånd och personer det år de fyller 75 år. Om vaccination inte genomförs under det året personen fyller 75 år har personen rätt till kostnadsfri vaccination vid ett senare tillfälle. Detta gäller enbart personer födda 1947 och senare. De grupper som ingår i nationella vaccinationsprogrammet finansieras nationellt och dessa vaccinationer ska överföras till NVR (nationella vaccinationsregistret).

Allmän vaccination mot pneumokocker infördes i barnvaccinationsprogrammet 2009 och allvarlig pneumokocksjukdom orsakad av de typer som ingår i programmet har sedan dess tydligt minskat.

Utöver det nationella vaccinationsprogrammet finns sedan 2016, med uppdatering 2022, rekommendationer för pneumokockvaccination till riskgrupper från Folkhälsomyndigheten. Det innebär att personer 65 år och äldre rekommenderas vaccination som tidigare, även om de inte ingår i programmet såvida de inte har några ytterligare riskfaktorer.

Vaccin, riskgrupper och rekommendationer

För information om vaccin, riskgrupper och rekommendationer, se [avsnittet om Pneumokocker i Terapirekommendationer Halland, kapitel Vacciner](#)

Bedömning av riskgruppsstillhörighet

Om en person hänvisas till primärvården för vaccination från specialistsjukvården bör hänvisande läkare identifiera om personen tillhör gruppen med mycket hög risk eller gruppen med ökad risk för allvarlig pneumokocksjukdom.

Vårdcentralerna har sällan vaccin till gruppen med mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom hemma, varför det är viktigt att personen bokar tid för vaccination i förväg. Information om riskgruppsstillhörighet samt rekommenderat vaccin bör därför företrädesvis presenteras via remiss alternativt en journalanteckning under Läkemedelshantering i VAS. Såväl digital som pappersremiss ska vara möjlig.

Beställning vaccin

Pneumokockvaccin till riskgrupper ska inte förskrivas på recept utan rekvideras till den vårdenhet där vaccinet ska administreras.

Beställning av vaccin Prevenar 20 (tidigare Apexnar) från Pfizer sker via Oriolas webshop [Oriola 4 Care](#) eller kundservice enligt ordinarie vaccinbeställningsprocedur.

Beställning av vaccin (Pneumovax och Vaxneuvance) från Merck Sharp & Dohme (MSD) kan göras antingen via [MSD:s webbsida](#) eller Oriolas webshop enligt ordinarie vaccinbeställningsprocedur.

Bokning

Invånaren ska kunna boka tid antingen via 1177.se/halland eller direktkontakt med vaccinerande enhet.

När personer bokar tid

- Personer som har mobilt bank-ID kan boka vaccinationstid via 1177.se/halland.
- Personer som inte har mobilt bank-ID kontaktar (telefon) i första hand den vårdcentral där hen är listad på för att boka vaccinationstid.
- Hälsodeklaration ifylles i samband med bokningen.

När vården bokar tid

- Bokning sker av vaccinerande enhet.
- Personen bokas i MittVaccin.
- Hälsodeklaration fylls i, i MittVaccin.

Vaccination utan bokning (Drop-in)

- Registrering görs direkt i MittVaccin genom att söka upp/registrera personen och starta vaccination.

VAS

Ingen registrering eller dokumentation ska göras i VAS när besöket endast innebär vaccination. Ingen diagnos- eller KVÅ registrering ska göras.

Om pneumokockvaccination sker i samband med annat planerat besök för personen och behov finns att kommentera detta i den journalanteckning som görs på besöket i VAS kan det göras på sökord **Läkemedelshantering**. Vaccinationen ska endast registreras i MittVaccin.

MittVaccin

Dokumentation ska göras i MittVaccin och vaccinsaldo måste vara inlagt i systemet innan dokumentation kan ske. **Kundgrupp ska alltid anges** för alla typer av sjukdomsskydd. Ordination och administrering kan göras antingen vid samma tillfälle eller var för sig, av olika personer eller olika vårdgivare. **Före ordination; kontrollera under funktionen Sammanhållen journalföring om personen fått en dos sedan tidigare.** Då vaccination mot pneumokocker pågått i flera år, är många vaccinationer dokumenterade i VAS och syns därför inte i Sammanhållen journalföring. En kontroll i VAS kan därför vara motiverad. Oavsett var sökningen sker krävs patientens medgivande. Länk till [Arbetsflöde Pneumokockvaccination](#).

Ordination

Efter kontroll av hälsodeklaration ordinerar vaccin, dos, dosering, administrationsätt och lokalisering. Vissa av dessa uppgifter är förifyllda. **Kom ihåg att fylla i rutan Ja, om personen tillhör någon medicinsk riskgrupp** som ska rapporteras till nationella vaccinationsregistret (NVR).

Vaccinationer som ges inom det särskilda nationella programmet ska överföras till NVR där övervakning av vaccinationstäckningen sker. Överföringen sker automatiskt i MittVaccin för personer som fyller 75 år utifrån födelseår. Vaccinationerna givna till personer i medicinsk riskgrupp förs över genom att vaccinatören/ordinatören svarar på en fråga om riskgrupps tillhörighet vid registreringen i MittVaccin. Frågan gällande riskgrupp är tvingande och måste besvaras. Vilka riskgrupper som ska rapporteras till NVR finns på [Folkhälsomyndigheten](#).

Administrering

Vid administrering anges vaccinationsdatum och batchnummer. Vid administrering av ordination gjord av annan vårdgivare hämtas informationen via funktionen Sammanhållen journalföring. Om ordination och administrering inte sker vid samma tillfälle är det viktigt att kontrollera hälsodeklarationen igen, vid administreringstillfället.

För användarstöd hänvisas till guider som finns publicerade på Vårdgivarwebben. [Vårdgivare - Region Halland](#) alternativt kontakta Läkemedelssupporten 010- 476 19 00, knappval 1-1-1. Om MittVaccin inte finns tillgängligt ska dokumentation göras på papper tills systemet åter är tillgängligt– se [MittVaccin reservrutin](#)

Uppföljning av vaccinationsinsatsen

I MittVaccin finns funktion för uppföljning av givna doser. Uppföljning säkerställs genom korrekt dokumentation i MittVaccin. Rapporter baserade på utdata från MittVaccin finns i Business Objects (BO). De ska användas som underlag till uppföljning av vaccinationsstatistik, kundgrupper och åtgärda felregistreringar utifrån felrapporter. Varje

enhet bör ha en utsedd ansvarig som regelbundet, minst veckovis, tar ut felrapporter och ser till att dessa åtgärdas för att registreringerna ska vara korrekta och patientsäkra.

Patientavgifter

Enligt regionalt beslut från juni 2021 ska vaccination mot pneumokockinfektion vara avgiftsfri för personer från 65 år och uppåt samt för medicinska riskgrupper. Vaccinet ska inte förskrivas på recept eftersom detta medför en egenavgift för personen, utan ska rekvideras till aktuell vårdenhet.

Personer som ingår i riskgrupp erbjuds de vaccin som Folkhälsomyndigheten rekommenderar för den aktuella riskgruppen. Om en person som tillhör riskgruppen med ökad risk för allvarlig pneumokocksjukdom själv önskar vaccinera sig med ett vaccin som rekommenderas till riskgruppen med mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom betalar personen själv vaccinkostnaden, men vårdbesöket är kostnadsfritt. Personer som inte ingår i någon definierad riskgrupp betalar avgift enligt gällande hälsovårdstaxa. Var god se [Avgiftshandboken](#) för mer information.

Vaccinkostnad och ersättning

Respektive vårdenhet ansvarar för att rekvidera och erlægga vaccinet. Vaccinerande enheter inom Vårdval Halland får ersättning för vaccinkostnaden samt ersättning för varje vaccination med 100 kronor gällande personer från 65 år samt personer som tillhör riskgrupper. Ersättningen erhålls genom att fylla i blanketten "Begäran om ersättning för vaccinering mot pneumokocker till riskgrupp" som finns tillgänglig på Vårdgivarwebben: [Blanketter - Vårdgivare \(regionhalland.se\)](#). Region Halland och privata vårdgivare inom Vårdval Halland omfattas automatiskt av de nationella avtalen med reducerade priser för Pneumovax och Prevenar 20 (tidigare Apexxnar). Begäran om ersättning skickas till Läke-medelsfunktionen vid Regionkontoret enligt kontaktuppgifter på ersättningsblanketten. Vid frågor gällande ersättning för vaccinkostnad, kontakta lakemedelsstrategi@regionhalland.se.

Ordination, delegation och behörighet att administrera vaccin.

Läkare har full ordinationsrätt. Sjuksköterskors behörighet att ordinera läkemedel för vaccination beskrivs i den regionala rutinen [Behörighet för sjuksköterska att ordinera läkemedel för vaccination](#). För sjuksköterskor utan specialistutbildning dokumenteras ordinationsrätt i bilagan [Dokumentation av bedömning av utbildning för sjuksköterska utan specialistutbildning att ordinera läkemedel för vaccination](#).

Ordinationsrätten kan inte delegeras och vaccin kan inte annat än i undantagsfall ges enligt generell ordination.

Vårdhygien

[Basala hygienrutiner och klädregler](#) tillämpas vid vaccination. Huddesinfektion är i normalfallet inte medicinskt motiverat vid vaccination.

Vaccination vid behandling med antikoagulantia eller trombocythämmare

För information om rekommenderat administrationssätt för respektive vaccin, se [FASS Vårdpersonal - Startside](#)

För administrering av vaccin vid samtidig behandling med antikoagulantia eller trombocythämmare, se Terapirekommendationer Halland: [Vaccinationer och andra intramuskulära injektioner](#).

Läkemedelsreaktioner

Observationstid efter vaccination

Det finns ingen rekommendation om specifik observationstid efter pneumokockvaccination för patienter utan känd allergi eller överkänslighet.

Anafylaxiberedskap

Verksamhetschefen ansvarar för att det på den enhet som utför vaccination finns akutbricka/akutväska för hantering av akut överkänslighetsreaktion samt att personalen på plats har kompetens att hantera en akut överkänslighetsreaktion ([SOSFS 1999:26 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om att förebygga och ha beredskap för att behandla vissa överkänslighetsreaktioner](#)). Läkare behöver inte vara närvarande vid vaccination förutsatt att föreskriften ovan uppfylls.

Biverkningar och biverkningsrapportering

Biverkningar efter vaccination ska utan dröjsmål rapporteras till [Läkemedelsverket](#). Dokumentation av misstänkta biverkningar görs i personens journal. Biverkningsrapportering kan, utöver den som sjukvården gör, även göras av patienten.

Samvaccination med andra vaccin

De befintliga pneumokockvaccinerna är samtliga avdödade vaccin och kan därmed ges samtidigt som eller oberoende av andra vacciner om behov finns. Vid samvaccination bör man alltid beakta att biverkningarna av respektive vaccin, oavsett vaccintyp, kan adderas och sammanfalla i tid. Detta saknar oftast betydelse, men kan vara viktigt att beakta vid vaccination av sköra personer som är känsliga för exempelvis feberreaktioner.

Referenser

Folkhälsomyndighetens [Rekommendationer om pneumokockvaccination till riskgrupper](#)
[Terapirekommendationer Halland- Vacciner](#).

Uppdaterat från föregående version

2024-09-03 Redaktionella förändringar, uppdatering av länkar. Stycket ordinationsrätt omarbetat och länkat till ny regional rutin. Uppdaterat stycket om bokning.

Tidigare versioner

2024-03-01 Uppdaterad version med nytt bokningsförfarande, förtydligande gällande revaccination och borttag av generell observationstid på 15 minuter.

2023-09-01 Omarbetad med hänvisning till Terapirekommendationer kapitel vaccin för information om vaccin, riskgrupper och rekommendation.

2023-03-27 Ny rutin

